

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Obecní volby a formování orgánů místní samosprávy

v obci Skopytce

Andrea Březinová

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Andrea Březinová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Obecní volby a formování orgánů místní samosprávy v obci Skopytce (případová studie)

Název anglicky

Local Elections and Formation of Self-Administration in Skopytce (Case Study)

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je charakterizovat komunální volby v roce 2014 ve vybraném územním samosprávném celku, a to jak z hlediska vývoje daného lokálního politického systému, tak z hlediska vývoje na krajské a národní úrovni politické vertikály. K dílčím cílům práce patří zejména charakteristika specifických sociálně ekonomických faktorů ovlivňujících lokální politický proces, identifikace lokálních aktérů politického procesu v obci a jejich vzájemných vztahů, odhalení způsobů vytváření kandidátních listin, jakož i objasnění mechanismu povolebního vyjednávání a formování orgánů územní samosprávy.

Metodika

Práce bude mít charakter případové studie a využije hlavní teoretické koncepce vztahující se k stranickým systémům, volebnímu procesu a formování volebních i exekutivních koalic na lokální politické úrovni. Metodicky bude práce založena na studiu dokumentů a na komparaci volebních dat Českého statistického úřadu. Doplňující informace budou získány semistandardizovanými rozhovory s lokálními politickými aktéry.

Doporučený rozsah práce

35 – 45 stran

Klíčová slova

Obecní zřízení, samospráva, lokální demokracie, volby, kandidátní listiny, politické strany, nezávislí kandidáti, koalice

Doporučené zdroje informací

Balík, S.: Komunální politika (Obce, aktéři a cíle místní politiky). Praha: Grada, 2009.
Čmejrek, J., Bubeníček, V., Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.
Čmejrek, J.: Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa, 2008.
Chytilík, R., Šedo, J.: Volební systémy. Praha: Portál, 2009.
Krejčí, O.: Nová kniha o volbách. Příbram: Professional Publishing, 2006.
Vodička, K., Cabada, L.: Politický systém ČR. Praha: Portál, 2007.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. PhDr. Jaroslav Čmejrek, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 30. 10. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 12. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci Obecní volby a formování orgánů místní samosprávy jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14.3.2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce doc. PhDr. Jaroslavu Čmejkovi, CSc. za odborné vedení, pomoc a cenné rady při zpracování této bakalářské práce.

Obecní volby a formování orgánů místní samosprávy v obci Skopytce

Souhrn

Bakalářská práce na téma Obecní volby a formování orgánů místní samosprávy zachycuje proces komunálních voleb a povolebního dění ve vybrané obci Skopytce. Práce se zaměřuje převážně na komunální volby, které proběhly v roce 2014. V hlavní části je provedena analýza výsledků voleb a volební účasti v roce 2014 a jejich komparace s výsledky voleb v roce 2010. Práce ukazuje na problémy malých obcí při sestavování kandidátních listin, na povolební spolupráci mezi zvolenými zastupiteli v návaznosti na ustavení orgánů místní samosprávy. Snaží se identifikovat faktory, jež ovlivňují předvolební i povolební dění v obci a uplatňuje na zvolenou obec klasifikaci lokálních modelů demokracie.

Klíčová slova: Obecní zřízení, samospráva, lokální demokracie, volby, kandidátní listiny, politické strany, nezávislí kandidáti, koalice

Local Elections and Formation of Self-Administration in Skopytce

Summary

The Bachelor thesis on the topic of Local Elections and Formation of Self-Administration captures the process of municipal elections and the post-election events in a selected village Skopytce. The thesis focuses primarily on municipal elections which took place in 2014. In the main part is an analysis of election results and voter turnout in 2014 and their comparison with the results of the elections in 2010. The thesis shows the problems of small communities with compiling lists of candidates, the post-election cooperation between the elected representatives in relation to the establishment of self-government. The thesis is trying to identify factors which influence the pre-election and post-election events in the village and tries to apply the classification of local models of democracy on the selected village.

Keywords: municipal systém, self-government, local democracy, election, lists of candidates, political parties, independent candidates, coalition

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Obec a samospráva.....	13
3.1.1 Obec a její působnost.....	14
3.1.2 Orgány obce.....	15
3.2 Volby.....	17
3.2.1 Volební systém	18
3.2.2 Komponenty volebního systému	19
3.3 Lokální politické subjekty.....	21
3.3.1 Lokální politické strany	21
3.3.2 Nezávislí kandidáti a jejich sdružení	21
3.4 Politická participace občanů a lokální modely demokracie.....	22
4 Obec Skopytce	26
4.1 Historie obce	26
4.2 Současnost obce	27
4.3 Aktivní účastníci politického procesu.....	29
5 Volby do zastupitelstva obce 2014	32
5.1 Kandidátní listiny	32
5.2 Volební účast.....	36
5.3 Výsledky voleb.....	39
5.3.1 Srovnání voleb v roce 2010 a v roce 2014.....	40
6 Demokratický proces a samospráva v obci.....	44
7 Závěr.....	46
8 Seznam použitých zdrojů	48
9 Seznam použitých zkratk.....	51
10 Přílohy	52

Seznam obrázků

Graf 1 Volební účast v roce 2014 Chabrovice.....	37
Graf 2 Volební účast v roce 2014 Skopytce	37
Graf 3 Volební účast ve volbách do zastupitelstva obce	38
Graf 4 Srovnání volební účasti v komunálních volbách s volbami do PSP ČR v obci Skopytce.....	39

Seznam tabulek

Tabulka 1 Územní přehled o volební účasti 2014 – okrsky	36
Tabulka 2 Kandidátní listina v roce 2014	40
Tabulka 3 Kandidátní listina v roce 2010	41
Tabulka 4 Územní přehled o volební účasti 2010 - okrsky	42
Tabulka 5 Počet kandidátů a jejich struktura.....	43

1 Úvod

„Volby představují klíčový mechanismus zastupitelské demokracie, v němž se postoje a preference občanů materializují do konkrétní podoby zvolených zastupitelských orgánů. Proto také volby představují nejdůležitější formu politické participace občanů. Základní funkcí voleb je odhalit aktuální rozložení politických sil v daném politickém celku a rozdělit mezi ně mandáty. Spolu s tím volby umožňují zjistit aktuální požadavky a priority společnosti“ (Čmejrek, 2008, s. 48). „Obnovení obecní samosprávy v roce 1990 bylo sice poněkud ve stínu obnovení pluralitní demokracie a dalších velkých polistopadových změn na národní úrovni, přesto však neodmyslitelně patřilo ke klíčovým krokům transformačního procesu pro rok 1989. Změny ovšem neprobíhaly rovnoměrně. Na úrovni obcí byly nejprve patrné především změny institucionálního charakteru. Vedle nich se však udržovala dřívější zaběhnutá praxe podřízenosti místní správy ústřední státní moci. Jak poukazují někteří autoři, obnovená místní samospráva po určitou dobu zůstávala v zárodečné podobě a projevovala se absencí skutečného politického a ekonomického rozhodovacího mechanismu“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 37). V této době stále přetrvává politická kultura z doby před rokem 1989, která je spojena s pasivitou občanů, nedostatkem vlastních zkušeností a omezených znalostí s fungováním místní správy a přílišnou orientací na rozhodovací pravomoci úřadů. Postupem času, vlivem vzniku nových politických stran a uskupení, dochází i k politizaci na komunální úrovni. V současné době se obecní volby řídí zákonem č. 491/2001 Sb. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.

Zvolené téma se zabývá zejména volbami a formováním samosprávy na komunální úrovni. Komunální volby nejsou medializovány tolik jako například volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, jejich volební kampaň není většinou doprovázena ostrými politickými střety, jsou však nezbytnou součástí politického systému ČR. Komunální politika zasahuje i do těch nejmenších obcí, které mají vytvořenou svoji vlastní samosprávu. Mezi takovéto obce patří i obec Skopytce. Občané, byť si to někdy ne zcela uvědomují, jsou aktéry této komunální politiky a tato je nedílnou součástí jejich každodenního života. Nejdůležitějším faktorem, jak mohou politiku na této úrovni ovlivnit,

jsou právě volby do obecních zastupitelstev, prostřednictvím kterých si mohou vybrat své zástupce, o kterých jsou přesvědčeni, že budou schopni pozitivním způsobem ovlivnit kvalitu jejich života v následujícím období.

2 Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je charakterizovat komunální volby v roce 2014 ve vybrané obci Skopytce, a to jak z hlediska vývoje daného lokálního politického systému, tak z hlediska vývoje na krajské a národní úrovni politické vertikály. K dílčím cílům práce patří zejména charakteristika specifických sociálně ekonomických faktorů ovlivňujících lokální politický proces, identifikace lokálních aktérů politického procesu v obci a jejich vzájemných vztahů, odhalení způsobů vytváření kandidátních listin, jakož i objasnění mechanismu povolebního vyjednávání a formování orgánů územní samosprávy. Jedním z cílů je také poukázat na specifické faktory ovlivňující zájem obyvatelstva obce ke kandidatuře do místního zastupitelstva.

Práce má charakter případové studie a využívá hlavní teoretické koncepce vztahující se k stranickým systémům, volebnímu procesu a formování volebních i exekutivních koalic na lokální politické úrovni. Metodicky je založena na studiu dokumentů a na komparaci volebních dat Českého statistického úřadu. Doplnující informace jsou získány semistandardizovanými rozhovory s lokálními politickými aktéry, získáváním informací z veřejně dostupných zdrojů. Fakticky je práce rozdělena do 4 kapitol. V první kapitole je proveden rozbor odborné literatury vztahující se k danému tématu. Druhá kapitola představuje obec, její historický vývoj a aktéry politického procesu v této obci. V další části jsou představeny volby do zastupitelstva obce Skopytce v roce 2014 s důrazem na průběh vlastního sestavování kandidátních listin. Následně je porovnána úspěšnost jednotlivých kandidátů při těchto volbách a zhodnocena volební účast dle dat umístěných na volebním serveru ČSÚ. Rovněž je porovnána volební účast v obci s volební účastí na okresní, krajské a celorepublikové úrovni a od roku 1994. V neposlední řadě je věnována pozornost vlastnímu ustavujícímu zasedání zastupitelstva obce Skopytce po volbách v roce 2014, srovnání činnosti předchozího a nového zastupitelstva a přiřazení obce k lokálnímu modelu demokracie. Tato práce poukazuje na problémy komunální politiky v malé obci, jako je obec Skopytce s místní částí Chabrovice, s využitím lokálních modelů demokracie.

3 Teoretická východiska

3.1 Obec a samospráva

V prostředí místní samosprávy je realizována komunální politika. Stát je nositelem veškeré státní moci, který může dle vlastního rozhodnutí část moci přenechat jiným subjektům nestátního charakteru (Balík, 2009). Veřejná moc, která není vykonávána jako moc zákonodárná či soudní, je prováděna jako tzv. veřejná správa. „Veřejná správa se pak může realizovat v zásadě ve třech podobách: státní moc, samospráva (územní, profesní) nebo jiné veřejnoprávní korporace“ (Koudelka, 2007, s. 16-17).

„Územní samosprávou rozumíme prostorově ohraničený funkční celek, který má právo samostatně hospodařit, nakládat se svým majetkem a samostatně rozhodovat o svých záležitostech.“ Pod tuto samosprávu se řadí obce, kraje a regiony soudržnosti. Územní samospráva je zakotvena v ústavě. Zájmová neboli profesní samospráva „je svěřena jednotlivým zájmovým subjektům na základě zákonů, které je zřizují.“ Subjektům, které spojuje určitý zájem, bylo svěřeno právo samostatně rozhodovat. Zájmovou samosprávu reprezentují komory s povinným členstvím, komory s nepovinným členstvím a vysokoškolskou samosprávou (Rozvoj obcí, [online]). Balík (2009, s. 12) uvádí základní prvky samosprávy, kterými jsou: Území nebo činnosti, vůči kterým působí, osoby podřízené samosprávě, existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávných orgánů, vlastní hospodaření a rozpočet. Právě samospráva určuje, co se má dělat nebo jak se to má dělat. Vždy je podřízena zákonu a její moc přísluší státu jako celku (Koudelka, 2008).

Obecní samospráva realizuje vlastní samosprávnou moc, to znamená, že obec spravuje sama sebe. Obecní samospráva si musí zřizovat příslušné samosprávné orgány, neboť není schopna sama rozhodovat o všech otázkách a plnit úkoly jako celek (Balík, 2009). Lokální samospráva je důležitým institucionálním rozvojovým aktérem venkovských obcí, která tvoří ohnisko rozvojových snah. Uvnitř obcí má značnou míru legitimacy založenou na výsledcích komunálních voleb. Podle Bernarda (2011, s. 25) autorita vedení obce vyplývá z legislativních pravidel, ale je také výsledkem volebního procesu a tak

je podpořená prostým faktem, že členové samosprávy byli obyvateli obcí zvoleni a požívají tak jistou míru důvěry.

3.1.1 Obec a její působnost

V Ústavě České republiky (Hlava sedmá, článek 99, [Online]) je uvedeno, že „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“ V dnešní době čítá území České republiky celkem 6253 obcí, z toho 220 městysů, 602 měst (ČSÚ, Malý lexikon obcí ČR 2015, [online]). Podle zákona č.128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec může mít jedno či více katastrálních územích. Dvě nebo více obcí, které spolu sousedí, se na základě dohody mohou sloučit. Sloučit se po dohodě mohou i obce, které spolu nesousedí. Obce se dohodnou i na názvu, který po sloučení budou používat (zákon č.128/2000 Sb., [Online]). „V současné době je politicky neprůchodné prosazení opačného vývoje, tedy povinného slučování obcí například z důvodu jejich efektivity“ (Ryšavý, Šaradín, 2011, s. 22).

„Působnost je oblast činnosti subjektu veřejné správy v rámci úpravy určitých společenských vztahů (věcná působnost), na určitém území (prostorová, místní či též územní působnost), vůči určitému okruhu osob (osobní působnost) a v určitém čase (časová působnost)“ (Koudelka, 2007, s. 122). Věcná působnost zahrnuje přenesenou a samostatnou působnost. Územní působnost potom zahrnuje prostorovou či místní působnost (Koudelka, 2008). Koudelka (2007) dále uvádí, že jde-li o záležitosti, které jsou v zájmu občanů a obce, mluvíme o samostatné působnosti. „Obec může pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky obce, pokud zákon nestanoví jinak“ (§35a zákon č. 128/2000 Sb., [Online]). Obec je při výkonu vázána pouze zákonem nebo jeho prováděcími předpisy. Do samostatné působnosti patří vydávání nařízení obce, uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, výchovy a vzdělání a mnoho dalšího (zákon č. 128/2000 Sb., [Online]). Rozdílem je působnost přenesená, kdy obec vykonává státní správu, která jí byla svěřena nejenom zákonem, nýbrž také směrnicemi vyšších orgánů samosprávy (Vodička, Cabada, 2003). Dle míry přenesené působnosti je možné obce rozdělit do několika skupin. Pokud obec

vykonává základní rozsah svěřený zákonem obci orgány obce, potom mluvíme o obci se správním obvodem. Dle míry přenesené působnosti lze obce rozlišit do osmi skupin: „1. Všechny obce, 2. Obce s matričním úřadem, 3. Obce se stavebním úřadem, 4. Obce s pověřeným obecním úřadem, 5. Obce s rozšířenou působností, 6. Statutární města, 7. Brno se zvláštní působností, 8. Hlavní město Praha“ (Koudelka, 2007, s. 149-150).

3.1.2 Orgány obce

Obce jsou veřejnoprávními korporacemi, které navenek jednají prostřednictvím svých orgánů. Ústava ČR uznává pouze zastupitelstvo. „Až zákon o obcích rozlišuje zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, obecní úřad a zvláštní orgány obce“ (Balík, 2009, s. 67).

Zastupitelstvo obce

Za základní orgán obecní samosprávy se považuje zastupitelstvo obce. Mezi rozhodující faktory při stanovení počtu zastupitelů patří velikost územního obvodu a aktuální počet obyvatel. O složení zastupitelstva rozhodují přímo obyvatelé. Počet členů je stanovován na základě počtu obyvatel, přičemž nejmenší obce stanovují počet v rozmezí 5-15 zastupitelů. Pro schůze zastupitelstva platí, že jsou veřejné, a tudíž se jich může zúčastnit kdokoliv. Jsou svolávány a řízeny podle potřeb starostou obce alespoň jednou za tři měsíce (Čmejrek, a kol., 2010). „Naprosto zásadní a neopomenutelnou charakteristikou zastupitelské demokracie je takzvaný reprezentativní mandát. Jeho podstatou je skutečnost, že zastupitel není vázán žádnými příkazy, pokyny, nařízeními, a je dokonce povinen hlasovat a svůj mandát vykonávat pouze podle svého svědomí“ (Balík, 2009, s. 67). Zastupitelstvo lze rozdělit podle sociálně demografického profilu na tři typy zastupitelů. Prvním typem zastupitele je člen politické strany, který je aktivní na národní úrovni. Druhým typem je bezpartijní zastupitel, zvolený na kandidátkách určených politických stran. Třetím a posledním typem je zastupitel z řad tzv. nezávislých, kterými se rozumí nestraníci kandidující buď samostatně, nebo za lokální politický subjekt (Ryšavý, Šaradín, 2011). Zastupitelstvo obce má pravomoc rozhodovat ve věcech patřících do samostatné působnosti obce (Čmejrek, 2008). Povinností zastupitele je účast na zasedáních zastupitelstva, dále plnit úkoly uložené orgány obce, ctít a obhajovat zájmy občanů obce a chovat se tak, aby neohrozil vážnost své funkce. Dle §86 zákona 128/2000 Sb. o obcích

je povinností zastupitelstva schvalovat rozpočet obce, schvalovat program rozvoje obce, vydávat obecně závazné vyhlášky obce nebo volit a stejně tak odvolat z funkce starostu, místostarostu a další orgány (zákon č. 128/2000 Sb., [Online]). Bernard, Ryšavý (2011, s. 23) ve své knize uvádějí, že za ideální se považuje skupina zastupitelů, „která by zahrnovala určitý podíl nejlepších místních vzdělaných obyvatel, kteří se tak dostávají velmi dobře do stálého styku s lidmi menšího rozhledu, od nichž se dozvídají, jaké místní či odborné znalosti mohou nabídnout, a tito lidé zase sami inspirují částí svých vyšších idejí vznešenějšími a osvícenějšími cíli.“

Rada obce

Tento orgán se svým výkonem práce zodpovídá zastupitelstvu obce. Rada obce se skládá ze starosty, místostarosty a radních, přičemž počet členů rady musí být vždy lichý, mezi 5-11 členy, a nesmí být překročena jedna třetina počtu členů zastupitelstva. Její schůze nejsou veřejné, nejsou periodické a jsou svolávány starostou podle potřeby (Balík, 2009). Rada obce je povinna ze svých schůzí pořizovat zápis, který dává k podpisu starostovi i místostarostovi či jinému radnímu. Zápis musí obsahovat počet zúčastněných členů rady, průběh, výsledek hlasování a přijatá usnesení a tento zápis musí být vypracován do 7 dnů od konání schůze rady obce (zákon č. 128/2000 Sb., [Online]). Mezi základní pravomoci rady patří například příprava návrhů pro jednání zastupitelstva, dále rada vydává nařízení obce a kontroluje její hospodaření. V malých obcích s počtem zastupitelů menším než 15 členů se rada obce nezřizuje a většinu jejích funkcí vykonává samotný starosta, s výjimkou funkcí, které v takovém případě zákon přidělí zastupitelstvu (Balík, 2009).

Starosta

Starostu volí absolutní většina všech zastupitelů. Je součástí rady obce a samotnou obec zastupuje navenek. Nutností pro vykonávání funkce starosty i místostarosty je české občanství, na rozdíl od zastupitelů, kteří ho mít nemusí (Balík, 2009). Zákon o obcích 128/2000 Sb., konkrétně §103 říká, že mezi základní úkoly starosty patří například svolávat a řídit zasedání zastupitelstva a rady, plnit nařízení stanovená státem a odpovídat za informování veřejnosti o činnosti obce (zákon č. 128/2000 Sb., [Online]) Starosta je zastupován místostarostou, jemuž může být zastupitelstvem svěřeno několik úkolů. Zastupitelstvo může zvolit jednoho či více místostarostů.

Obecní úřad

„Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (ové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce řazené do OÚ“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 47). V obcích, kde místní úřad nemá žádné jiné zaměstnance, je vykonávána pouze funkce starosty a místostarosty. Pokud se jedná o obce s pověřeným obecním úřadem či o obce s rozšířenou působností, vzniká zde povinnost zřídit funkci tajemníka. Ten se zodpovídá starostovi z plnění přidělených úkolů obecního úřadu a to jak v působnosti samostatné, tak i v působnosti přenesené (Balík, 2009).

Komise a výbory

Komise může být zřizována jako poradní a iniciativní orgán rady obce. „Předsedou komise může být jen osoba, která, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 49).

Výbory mohou být zřízeny zastupitelstvem obce jako jeho iniciativní a kontrolní orgán, kterému předkládají své návrhy a stanoviska. Předsedou výboru se stává jeden z členů zastupitelstva obce. Schůze výboru jsou svolávány podle potřeb. „Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor.“ Dále může být zřízen výbor osadní nebo místní (Čmejrek, a kol., 2010, s. 48).

3.2 Volby

Volby jsou jedním ze způsobů výběru vhodných osob, které na základě jimi získaného mandátu mají moc rozhodovat o dalším vývoji území, na kterém hlasování proběhlo. V rámci voleb můžeme rozlišovat dvě kategorie a to volební systém a volební právo (Chytílek, Šedo, 2004). Volby umožňují občanům výběr mezi politickými stranami a kandidáty. Hlavním cílem voleb je zjistit současné rozložení politických sil v určeném politickém prostoru. Voličům musí být zaručena tajnost hlasování, tzn. že nelze zjistit, jak ostatní voliči a daný volič volí. Možností voleb je také zjistit požadavky a priority komunity. Volby mají kontrolní funkci, legitimizační funkci a integrační funkci. „Volby mohou plnit své funkce, jestliže jsou založeny na principu všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Nezbytnou podmínkou funkčnosti voleb je politická pluralita

a svoboda volby“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 51). V České republice často dochází k problému u menších obcí, kde kandiduje do zastupitelstva příliš málo volebních stran a kandidátů (Čmejrek, a kol., 2010). Funkčním obdobím zastupitelstva obce jsou čtyři roky. Prezident České republiky vyhlásí volby nejpozději 90 dnů před jejich konáním (zákon 491/2001 Sb., [Online]).

Volební právo, ať pasivní či aktivní, by měli mít všichni občané, kteří splnili podmínku dosažení určitého věku, pokud se u nich neobjevila nějaká překážka. Překážkou výkonu může být například „zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody nebo omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva“ (§ 4 zákon 491/2001 Sb., [Online]). Každý volič musí hlasovat osobně, není možné zastoupení. V České republice má volební právo občan starší 18 let. Pro volbu a kandidaturu v obecních volbách má právo rovněž občan starší 18 let. Jedná-li se o právo kandidovat do Poslanecké sněmovny, věková hranice je stanovena na 21 let. Do Senátu může kandidovat občan starší 40 let (Čmejrek, a kol., 2010).

3.2.1 Volební systém

Jedná se o způsob, kterým volič svou vůli transformuje do konečné podoby voleného sboru (Chytílek, Šedo, 2004). Volební systém lze chápat jako princip, na kterém je založeno převádění hlasů na mandáty. Existují 3 hlavní znaky, podle kterých se rozlišují volební systémy. První z nich je rozlišení „podle charakteru a teritoriálního rozsahu volebních obvodů. Dále podle možností, které mají voliči při výběru jednotlivých kandidátů. Třetím znakem je rozlišení podle způsobu počítání hlasů a jejich převádění na mandát“ (Krejčí, 2006, s. 52). V širším slova smyslu vystihuje volební systém celkovou podobu volebního mechanismu a zahrnuje jeho základní komponenty, kterými jsou volební obvody, forma kandidatury, struktura hlasů, volební klauzule a volební formule. V užším slova smyslu jsou užívány dva základní volební systémy a to systém většinový a proporcionalní. Po snaze spojit přednosti a odstranit nevýhody obou principů vznikl smíšený volební systém, který je využíván v zahraničí (Čmejrek, a kol., 2010).

Většinový systém

Podstatou toho systému je, že při volbách získá mandát jen jeden kandidát, a to ten, který obdrží většinu hlasů. Využívá se převážně v jednomandátových obvodech, ale užíván

je i ve vícemandátových obvodech. „V případě jednomandátových obvodů volby probíhají v tolika obvodech, kolik je mandátů do zastupitelského sboru – obvodů je více a jsou menší než při užití vícemandátových obvodů“ (Krejčí, 2006, s. 49, 55). Jako hlavní přednost tohoto systému se považuje jeho jednoduchost, vysoká personalizace volby a úzké sepětí zvoleného zastupitele s volebním obvodem a jeho voliči (Čmejrek, 2008). Většinový systém se dělí na relativní (prostý) většinový systém pro jednomandátové obvody, který zakládá na tom, že vítězem je kandidát, který obdržel nejvíc hlasů bez ohledu na to, jak konkrétně je tento zisk velký. Dále se dělí na relativní většinový systém pro vícemandátové obvody. V tomto případě je rozhodováno o více než jednom mandátu. Volič má stejný počet mandátů, jako má počet svých hlasů. Absolutní většinový volební systém předpokládá, že kandidát musí pro obdržení mandátu získat víc jak poloviční počet platných hlasů. Posledním dělením je alternativní hlasování, kdy voliči hlasují podle preferencí v jednomandátovém okruhu (Krejčí, 2006).

Systém poměrného zastoupení

Při využití tohoto systému získávají politické strany či hnutí mandáty dle toho, v jakém poměru se ocitly mezi hlasy odevzdanými pro ně. Systém poměrného zastoupení zahrnuje variantu systému kandidátních listin. K nim někteří z autorů řadí i systém jednojmenného přenosného hlasu. Princip systému kandidátních listin spočívá v tom, že volič rozhoduje svým hlasováním pro vybranou politickou stranu (Krejčí, 2006). Druhý systém, někdy označovaný jako systém jediného přenosného hlasování znamená, že volič má k dispozici jeden hlas, který dá kandidátovi, kterého nejvíc preferuje. Následně má možnost dle svých preferencí určit pořadí ostatních kandidátů (Chytílek, Šedo, 2004). Systém poměrného zastoupení bývá nejvíce využíván při parlamentních volbách (Krejčí, 2006).

3.2.2 Komponenty volebního systému

„Konkrétní volební systémy lze popsat prostřednictvím pěti základních komponentů. Jsou jimi volební obvod, forma kandidatury, struktura hlasu, volební klauzule a volební formule“ (Čmejrek, 2008, s. 49-50).

„Obec tvoří jeden volební obvod, ale zastupitelstvo může vytvořit i další volební obvody“ (§ 27 zák. č. 491/2001 Sb., [Online]). Nejdůležitější je velikost volebního obvodu, která

se měří počtem přidělovaných mandátů v daném obvodu. Dále velikost volebního obvodu ovlivňuje proporcionalitu voleb, která se spolu s velikostí obce zvyšuje (Čmejrek, 2008).

V komunálních volbách jsou používány otevřené kandidátní listiny. Volič má tedy možnost hlasovat pro jednotlivého kandidáta, konkrétní kandidátní listinu či kombinovat své hlasy pro kandidáty z různých kandidátních listin (Čmejrek, a kol., 2010). Mandát mohou získat politické strany, politická hnutí a jejich uskupení nebo nezávislí kandidáti. Politická strana či politické hnutí může být součástí pouze jedné volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce, stejně tak kandidát může kandidovat pouze na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce (§ 20 zák. č. 491/2001 Sb., [Online]). Jestliže volební stranu tvoří nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů, musí volební strana k jejich kandidátní listině připojit petici, která bude podepsána voliči podporujícími jejich kandidaturu (zákon č. 491/2001 Sb., [Online]).

Každý občan splňující zákonem stanovené podmínky má právo volit. Díky vícenásobnému hlasu, který má k dispozici, může volit takový počet kandidátů, který odpovídá počtu zastupitelů, kteří mají být zvoleni. Kandidáty, které volič preferuje, označí křížkem v rámečku před jménem. Volič může označit i jednu volební stranu, a to tím, že zakřížkuje čtvereček v záhlaví sloupce volební strany (Čmejrek, a kol., 2010).

„Volební neboli uzavírací klauzule je uměle stanovený práh, kterého musí strana ziskem hlasů dosáhnout, aby mohla být připuštěna k vlastnímu rozdělování mandátů“ (Čmejrek, 2008, str. 50). Její výše je stanovena na 5%. U obecních voleb se tato výše ještě upravuje na základě počtu kandidátů na kandidátní listině (Čmejrek, a kol., 2010).

Volební formule je matematická operace, kdy dochází k převodu odevzdaných hlasů na mandáty. Při obecních volbách je využívána proporciální volební formule, která je založená buď na volebních kvótách, nebo na volebních dělitelech (Čmejrek, 2008). Volební kvótou je zjišťován minimální počet hlasů, které jsou potřeba k zisku jednoho mandátu. Volební dělitel je založen na předpokladu, že na zisk křesla by měl mít nárok ten subjekt, který dosahuje nejvyššího průměru hlasů na mandát (Čmejrek, a kol., 2010).

3.3 Lokální politické subjekty

3.3.1 Lokální politické strany

„Každá politická strana může být členem pouze jedné volební strany pro jednu obec“ (Balík, 2009, s. 90). Přičemž každý kandidát smí být uveden jen na jedné listině. V roce 2001 nastal pozitivní posun, týkající se nejmenších zastupitelstev o velikosti do 7 členů. Dříve docházelo k tomu, že v obcích s takto malými zastupitelstvy kandidovalo právě tolik kandidátů, kolik bylo zapotřebí zvolit zastupitelů a to často na jedné kandidátce (Balík, 2009). Proto se zákon pokusil těmto situacím předejít. Například v obcích, kde se má volit pětičlenné zastupitelstvo, počet kandidátů se zvýší na šest. Volební strana totiž může na kandidátní listině uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce zvýšený o jednu třetinu a zaokrouhlený na celé číslo dolů (zákon č. 144/2001 Sb., [Online]). Zároveň jsou politické strany hlavním nástrojem participace občanů na demokratickém procesu, a to nejen v tom smyslu, že strany usilují ve volbách o přízeň občanů, kteří si mezi nimi vybírají. Politické strany představují důležitý nástroj integrace společnosti a ve svém výsledku vyjadřují politickou vůli lidu (Čmejrek, a kol., 2010).

3.3.2 Nezávislí kandidáti a jejich sdružení

„Sdružení nezávislých kandidátů a jednotliví kandidáti se v komunálních volbách uplatňují především v malých obcích“ (Ryšavý, Šaradín, 2011, s. 64). Forma nezávislých kandidátů se nejvíce uplatňuje v obcích do 350 obyvatel, s nejvýše devítičlenným zastupitelstvem (Balík, 2009). Hlavním důvodem je nízký počet členů stran a relativně omezená moc a vliv (Ryšavý, Šaradín, 2011). Díky analýzám kandidátních listin lze tvrdit, že v malých obcích představují nezávislí kandidáti hlavní, mnohdy i jediný způsob formování politických subjektů. Tyto politické subjekty znázorňují jeden z charakteristických rysů české lokální politiky. Změna zákona o volbách v roce 1994 přispěla k většímu zakládání politických stran a hnutí. Tento zákon upravil podmínky kandidatury pro nezávislé kandidáty a sdružení v obecních volbách. Byl upraven počet podpisů voličů, který museli nezávislí kandidáti a jejich sdružení získat proto, aby jim bylo

umožněno kandidovat. Obecně řečeno, sdružení nezávislých kandidátů nepředpokládá organizační stabilitu a kontinuitu politického působení (Čmejrek, a kol., 2010).

3.4 Politická participace občanů a lokální modely demokracie

Účast občanů při volbách je pokládána za důležité prioritní kritérium funkčnosti demokratického systému. Různé studie (politologické, sociologické) poukazují na dlouhodobou klesající volební účast občanů a celkový nezájem o převzetí odpovědnosti. Rozhodujícím faktorem, který má dopad na volební účast v obecních volbách, je velikost konkrétní obce. Dalším ukazatelem je charakter lokálního politického systému a jeho změny. „Hlasování ve volbách představuje jen jeden z aspektů participace občanů politického prostoru. K těm dalším patří zapojení občanů do činnosti politických stran a zájmových skupin, občanská iniciativa, různé formy vytváření veřejného mínění, aktivity územní samosprávy a podobně“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 82). „Projevy občanské participace bývají v teoretické rovině členěny na politické a nepolitické“ (Čmejrek a kol., 2009, s. 78). K politické rovině je možné přiřadit různé projevy protestního charakteru. Naopak za nepolitickou formu participace jsou považovány aktivity spjaté se zájmovou a spolkovou činností (Čmejrek a kol., 2009). Při sestavování kandidátních listin je důležité dbát na rovnoměrnost zastoupení jednotlivých částí obce či města. Politické strany při sestavování své kandidátky pověří užší vedení, které vytipuje vhodné kandidáty. Často se jedná o občany, kteří se uplatnili v minulých volbách nebo o lidi bez politické příslušnosti, kteří by voliče zaujali (Čmejrek, a kol., 2010).

Jako hlavní definiční kritérium pro typologizaci venkovských obcí z hlediska lokálních modelů demokracie, lze využít způsob sestavování kandidátních listin. V malých obcích sestavování kandidátních listin patří mezi primární předvolební aktivity. „Model předvolebního sestavování kandidátních listin vyplývá z formátu lokálního politického systému na volební úrovni, a zejména z charakteru volebního boje o hlasy voličů“ (Čmejrek, a další, 2010, s. 155). Za hlavní definiční kritéria, díky kterým jsou vymezovány základní modely sestavování kandidátních listin, považujeme formát stranického systému a úroveň rivality. Tyto kritéria slouží pro definici a typologizaci lokálních modelů v kategorii malých venkovských obcí. Jako vhodnější kritérium pro

upřesnění charakteru volebního boje se jeví úroveň rivality, kterou nelze popsat pouze formátem stranického systému, ale je zapotřebí pracovat i s jinými faktory, které vyplývají z místních tradic a kultury. Podle úrovně rivality dále rozlišujeme mezi kooperativním a nekooperativním modelem sestavování kandidátních listin. Z pohledu formátu stranického systému je možno určitý lokální systém vymezit jako pluralitní nebo nepluralitní. „V tomto pojetí je za určující faktor plurality systému považován celkový počet kandidátů na kandidátních listinách všech volebních stran“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 156). V souladu s indexem plurality, jsou za pluralitní systémy označovány ty, ve kterých se vyskytuje jen jedna strana, ačkoliv z pohledu obecné teorie stranických systémů je toto nepřijatelné. Samotná volební strana často neplní úlohu klasického politického subjektu a její role mnohdy skončí s vyhlášením výsledků voleb. Z uvedených důvodů je určitý systém označován za pluralitní pokaždé, kdy počet kandidátů převyšuje počet rozdělovaných zastupitelských křesel. Pomocí kombinace výše definovaných kritérií je možné získat typologii lokálních modelů demokracie, která obec dělí do čtyř kvalitativně odlišných skupin (Čmejrek, a kol., 2010).

„První model A, Neparticipativní model, tvoří skupina obcí, ve kterých se setkáváme s nepluralitním stranickým systémem a nekooperativní strategií místních politických aktérů“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 157). S tímto modelem se můžeme setkat například v obci, kde její bývalé zastupitelstvo zadlužilo místní samosprávu natolik, že z důvodu kritiky místních spoluobčanů si nikdo z místních občanů netroufne přebrat vedení obce. Jedním z ukazatelů špatného stavu místního politického systému jsou opakované či dodatečné volby, kdy se řádných voleb nezúčastní ani nutný minimální počet pěti kandidátů. Většinou se tak jedná o poslední vývojové stádium, po kterém přijde zánik obce a její následné spojení s obcí sousedící. Záchranou pro tyto obce mohou být nově přistěhovaní obyvatelé, kterým zachování samostatného fungování obce není lhostejné na rozdíl od stálých obyvatel (Čmejrek, a kol., 2010).

Pod model B, Apoliticko – demarchistický model, spadají obce, ve kterých kandiduje jen jeden politický subjekt. „Počet kandidátů uvedených na jediné kandidátní listině nepřesahuje počet volených zastupitelů“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 158). Cílem voleb je obsadit zejména zastupitelská křesla za účelem udržet samostatnost obce a zachovat existenci lokální vlády. Do této skupiny jsou řazeny především nově vzniklé obce, pro

keré má tento model sloužit jako výchozí bod „pro potenciální budoucí kvalitativní evoluci lokálního stranického systému“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 158). Značný rozdíl od modelu A je shledávám ve faktu, že místním občanům není lhostejná samostatná působnost obce. Malý zájem o kandidaturu zastupitelstva je často důsledkem spokojenosti obyvatel se stávajícím vedením obce. Model B je považován za více teoretický model. „Lze předpokládat, že v obcích s bohatým spolkovým životem, má funkční model daného politického systému tendenci k přesunu do modelu C, respektive k větší pluralitě“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 159).

Model C, Konsenzuální model, je představován obcemi s pluralitním stranickým systémem, v kterém dochází k zavádění kooperativních strategií při dosahování konsenzu. Tento model je vyvinutější verzí obcí modelu B. I zde je prioritním cílem obsazení zastupitelských křesel s účelem zachování samostatné působnosti. Voleb se účastní více volebních stran, nicméně typ volebního boje je označován spíše za „kvazikonkurenční než kompetitivní“. Výsledky voleb nejsou dopředu známy a není na nich tolik zakládáno. V malých obcích je model C modelem demokracie. Obce, řazené do této skupiny se vyznačují rozšířeným spolkovým životem. „Převládá zde participativní politická kultura a účast na veřejném životě obce se nezřídka překrývá s politickou angažovaností“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 159). V politickém prostoru je daný model promítán především do vysoké volební účasti a také do způsobu kandidatury. Ve většině obcí modelu C je nejčastější kandidatura nezávislých kandidátů, která je centrálně koordinována (Čmejrek, a kol., 2010).

Poslední skupinou je model D, Kompetitivní model. Zde se nachází obce, ve kterých se mísí různé mechanismy stranických systémů, tvorba kandidátních listin a formy vedení kandidátního boje. Tato skupina je od jiných odlišná vyšší úrovní rivality, která je pozorovatelná v průběhu volební kampaně. Podmínkou je větší počet kandidujících politických subjektů. „Škála stranických systémů v této skupině je natolik rozsáhlá, že se vymyká možnostem úzkého vymezení všech případných variant“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 161). Možné je setkání se systémy, v nichž se vyskytují samostatně kandidující nezávislí kandidáti. V obcích této skupiny jsou běžně viděny místní organizace politických stran s celonárodní působností. Řízené sestavování kandidátních listin neprobíhá centrálně, je spíše podobné předvolebním koalicím nebo spřáteleným kandidátním listinám (poté

hovoříme o semikonkurenčním typu volebního boje). „Častým indikátorem modelu D jsou v malých obcích opakované volby“ (Čmejrek, a kol., 2010, s. 161). Pokud jsou výsledky voleb obou soupeřících skupin vyrovnané, opozice většinou drží vítěznou stranu ve výhodě, kdy položením svých mandátů může způsobit konání nových voleb (Čmejrek, a kol., 2010).

4 Obec Skopytce

4.1 Historie obce

První záznamy o obci Skopytce i její místní části Chabrovice pochází ze 14. století, přesněji z roku 1368. Obec vlastnili bratři Oneš a Pelhřím spolu se strýcem Janem. V letech 1424 - 1454 kronika obce Skopytce uvádí jméno Jan Krása ze Skopytec. Od roku 1528 vlastnil Skopytce Václav Robinkoup ze Suché na Pacově, který je prodal i s částí Chabrovice Matěji Kučerovi z Trkova, měšťanu táboorskému. Roku 1573 patřily Skopytce králi, od roku 1596 rodu Pětipeských na Chotovinách. Později koupil část osady Jan Sádlo z Vrážného, po něm bratr Bedřich, kterému byla osada zabavena pro účast na povstání českých stavů a roku 1623 prodány Janu staršímu Černínovi z Chudenic a později roku 1654 přiděleny k Radenínu. Od Radenína byly odděleny k panství choustnickému roku 1709 (Mistopisy [online]).

V roce 1910 prodal dvůr ve Skopytcích majitel Raul Rohan parcelářům Adolfu Lustigovi a Moricu Veinerovi ze Soběslavi, kteří v roce 1912 velkou část pozemků ode dvora rozparcelovali okolním obyvatelům. Zbytek dvora koupil v roce 1914 František Horák, rodák z Votic u Prahy. Posléze vypukla světová válka a Horák odešel do války, kde v zajetí v Rusku zemřel. Hospodářství převzal jeho švagr Jaroslav Koubek, který zde hospodařil a zbytek dvora úplně rozprodal v roce 1925 (České archivy [online]).

V roce 1925 byla v obci založena knihovna a o dva roky později byla zahájena stavba školy v místní části Chabrovice, která byla slavnostně předána svému účelu 1. září 1928. Další významnou událostí byla výstavba vodovodu v obci. Roku 1946 bylo založeno strojní družstvo. Dále v roce 1948 byla provedena instalace telefonu a rozhlasu v obci Skopytce i Chabrovice (České archivy [online]).

Až do roku 1976 byly v jednotlivých obcích samostatné Místní národní výbory. V roce 1976 došlo k vytvoření jedné střediskové obce, do které byly sloučeny obce se samostatnou samosprávou, a to Skopytce, Chabrovice, Krátošice a Dlouhá Lhota. Toto uskupení fungovalo až do roku 1990, kdy se dvě obce opět osamostatnily - Krátošice a Dlouhá Lhota. V těchto osamostatněných obcích bylo v době společného svazku vybudováno zázemí pro jejich další činnost, obecní budovy a kulturní domy. V obci

Chabrovice nebylo žádné zázemí, neboť ze strany MNV byl kulturní dům prodán zemědělskému družstvu a budova Základní školy Chabrovice byla v roce 1978 rovněž bezplatně převedena na zemědělské družstvo z důvodu vybudování mateřské školy. Toto byl jeden z hlavních důvodů, proč místní část Chabrovice zůstala součástí obce Skopytce a také se neosamostatnila.

4.2 Současnost obce

Obec Skopytce se rozkládá na území jižních Čech v regionu Tábor v nadmořské výšce 498 m n. m., necelé 4 km od obce Choustník a 9 km od Plané nad Lužnicí. Do větších měst jako je Soběslav je vzdálenost 16 km a město Tábor je vzdáleno 20 km (Mapy, [Online]). Obec se skládá z dvou místních částí a to z části Skopytce a z části Chabrovice. V minulosti se rozvoj obce prakticky zastavil, neboť v obou místních částech nebyly žádné vhodné pozemky pro individuální výstavbu. Z tohoto důvodu nechala obec zpracovat Územní plán obce pro obě místní části, tedy pro Skopytce i Chabrovice, kde byly zohledněny požadavky jednotlivých trvale žijících občanů a vlastníků pozemků. Po vypracování navazující územní studie k tomuto územnímu plánu byl vytvořen soubor možných vhodných parcel pro individuální bytovou výstavbu (Rozhovor č. 2).

Demografie

V obci žije celkem 152 obyvatel, z toho v obci Skopytce trvale žije 90, v obci Chabrovice 62 obyvatel. Z toho počtu je zde 14 dětí do 15 let, 11 studentů ve věku 15 – 26 let, občanů v produktivním věku je zde 92 a 35 důchodců. V části obce Skopytce je celkem 47 čísel popisných, z toho k rekreačním účelům je využíváno 9 domů, v části Chabrovice je 27 čísel popisných, z toho k rekreačním účelům je využíváno celkem 5 domů. Vzhledem ke skutečnosti, že v obci není lékař ani jiná občanská vybavenost, musí občané obce za těmito službami dojíždět do Choustníka, Soběslavi a Tábora.

Doprava

Dopravní spojení je zajišťováno pouze autobusovou dopravou mezi městem Soběslav a městem Tábor. Toto spojení bylo postupně utlumováno z důvodů malé vytíženosti těchto autobusových linek. V současné době je zajišťována veřejná doprava jen v pracovních

dnech, a to v omezených časech a spojích. Autobusové linky jezdí pouze deset měsíců v roce, mimo letní prázdniny. Na základně shora uvedených skutečností je pro občany obce v ostatním čase nutno řešit dopravu použitím osobních automobilů.

Kultura

Rovněž na poli kultury došlo postupem času k útlumu. Jednou z příčin je zánik spolků, kdy s úbytkem obyvatel došlo i k úbytku aktivních členů těchto spolků a následnému zániku. V současné době zajišťují kulturní dění obce dobrovolní hasiči z obou místních částí, aktivnější činnost je momentálně vyvíjena v části Chabrovice. Jedná se zejména o reprezentace obce na soutěžích v požárním sportu. Dále je každoročně pořádán ve spolupráci s okolními obcemi maškarní průvod, který organizují tyto dva sbory dobrovolných hasičů. Rovněž každoročně pořádají pro občany obce hasičský ples. Další pravidelnou akcí je pořádání již tradičního Dětského dne. Druhým aktivním spolkem je Myslivecký spolek Skopytce, který pořádá pro občany obce a širokou veřejnost různé společenské akce, jakou je například Hubertská zábava a podílí se na dalších výše uvedených akcích. Tento spolek se také účastní na akcích pořádaných obcí. Jedná se zejména o tradiční stavění a kácení máje, spojené s taneční zábavou, a každoroční setkání občanů obcí, na kterém se podílí jak Sbory dobrovolných hasičů Skopytce a Chabrovice, tak i Myslivecký spolek Skopytce.

Pracovní příležitosti

Nabídka pracovních příležitostí obou místních částí Skopytce i Chabrovice je velmi omezená. Zemědělskou činnost převzali po zaniklém JZD soukromě hospodařící zemědělci, kteří jsou aktuálně čtyři, a významnou roli hraje zemědělská společnost JASANKA s.r.o., která poskytuje pracovní příležitosti několika občanům obce. S postupem mechanizace a automatizace zemědělské výroby došlo v tomto odvětví ke snížení poptávky po pracovnících místech v zemědělství. Několik obyvatel obou místních částí obce proto dojíždí za prací převážně do Soběslavi a Tábora. V obci je rovněž možno využít služeb celkem čtyř živnostníků, z toho dva se zabývají opravami automobilů a dva dřevovýrobou, truhlářskými a tesařskými pracemi. Omezená nabídka pracovních příležitostí je jednou z příčin postupného snižování počtu obyvatel obce, hlavně mladší generace se trvale přesídluje do větších měst, kde je daleko širší nabídka pracovních možností, dostupnosti služeb a kulturního a sportovního vyžití.

4.3 Aktivní účastníci politického procesu

Po Sametové revoluci, kdy prakticky zanikla vláda jedné strany, došlo v České republice k novému formování politické scény. Začaly vznikat nové politické strany a další politická uskupení, jak na celostátní, tak i na regionální úrovni, které se začaly aktivně zapojovat do politického procesu. S postupující demokratizací společnosti některé tyto subjekty zanikly, přejmenovaly se, sloučily se a rovněž vznikala nová politická uskupení, kdy se tohoto procesu účastnili jak bývalí politici, tak i osoby, které do politiky nově vstupovali.

Vymezit přesně místní stranický systém v malé obci je z tohoto pohledu poněkud problematické. Na rozdíl od větších obcí a měst, kde se tohoto politického procesu na komunální úrovni účastní strany, které mají své zastoupení na nejvyšší politické úrovni, tedy i parlamentní strany. Tato uskupení mají svoji pevnou organizační strukturu a stálou členskou základnu. Do tohoto politického procesu na místní úrovni vstupují také různá sdružení či uskupení. V obci Skopytce byla do roku 1990 aktivním účastníkem politického procesu Komunistická strana Čech (KSČ), která se podílela i na volební účasti. V současné době nese název Komunistická stran Čech a Moravy (KSČM). Dále zde vystupovali i zástupci organizací sdružených v Národní frontě. Po roce 1990 bylo její zastoupení na místní politické scéně zanedbatelné, při volbách v roce 1994 již nikdo za KSČM při volbách do obecních zastupitelstev nekandidoval. Mírný vzestup zde zaznamenala Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová, která v tomto roce měla svoji vlastní kandidátku v místní části obce Chabrovice. V místní části Skopytce vytvořilo kandidátku sdružení nezávislých kandidátů Skopytce. V roce 1998 byla podána pouze jedna kandidátní listina a to Sdružení nezávislých kandidátů Skopytce. Z místní části Chabrovice nebyla kandidátní listina za žádné jiné politické strany či uskupení podána. Jednou z příčin poklesu zájmu o zastupitelský mandát do obecního zastupitelstva je rivalita mezi místními částmi. Při volbách v roce 2002 byla podána jedna kandidátní listina Sdružení nezávislých kandidátů Skopytce, jedna kandidátní listina Sdružení nezávislých kandidátů Chabrovice a na politickou scénu se opět vrátila Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová. Hlavním důvodem, proč dochází k sestavení kandidátek opět v místní části Chabrovice, je nespokojenost s činností zastupitelstva obce složeného pouze ze zastupitelů z místní části Skopytce. V roce 2006 byly pouze dvě kandidátní

listiny a to Sdružení nezávislých kandidátů Skopytce a Sdružení nezávislých kandidátů Chabrovice. Při volbách do obecního zastupitelstva v roce 2010 kandidovali pouze nezávislí kandidáti. Stejně tak tomu bylo při volbách v roce 2014. Uzavírání povolebních koalic, tak jak je známe z vrcholové politiky, krajských voleb či komunální politiky větších obcí či měst, je v některých malých obcích, jakou je i obec Skopytce, praktické nemožné. Jediné, co by mohlo být nazváno „koalicí“, je ta skutečnost, že kandidáti zvolení za jednotlivé místní části drží tzv. pohromadě a prosazují zájmy té dané části.

Z hlediska politické příslušnosti zvolených zastupitelů k politickým stranám je možno uvést, že od roku 1994 v zastupitelstvu obce Skopytce byli zastoupeni pouze členové KDU-ČSL a to v období 1994 – 1998 a 2002 – 2006. Všichni ostatní kandidáti a zvolení zastupitelé byli bez politické příslušnosti. Zaměstnání kandidátů uvedených na kandidátních listinách není tak různorodé jako ve větších obcích či městech, odpovídá velikosti obce, počtu obyvatel a úrovni vzdělanosti. V roce 1994 a 1998 měli kandidáti pouze základní a středoškolské vzdělání, v roce 2002, 2006, 2010 a 2014 jsou zde již i vysokoškolsky vzdělaní kandidáti. Jako zaměstnání uvádějí kandidáti nejčastěji různé dělnické profese, například v zemědělství nebo v kovovýrobě. Dále jsou zde podnikatelé, zejména v autodopravě a autoopravárenství. Středoškolsky vzdělaní kandidáti pracovali převážně v technických oborech a v sociální sféře. Vysokoškolsky vzdělaní kandidáti pracovali ve státní sféře a projektové činnosti. Pokud se jedná o výkon funkce starosty obce, tak pouze v roce 2002 byli na tuto funkci navrženi dva kandidáti, a to Jiří Eremiáš z místní části obce Skopytce a Ing. Pavel Březina z místní části Chabrovice, kdy pěti hlasy proti čtyřem byl zvolen starostou obce Ing. Pavel Březina a Jiří Eremiáš se stal následně místostarostou obce. Po všech dalších uskutečněných volbách byl na funkci starosty navržen vždy pouze jeden kandidát. V roce 1994 a 1998 byl starostou obce Václav Růžička, v roce 2002, 2006 a 2010 byl starostou obce Ing. Pavel Březina. Od roku 2014 vykonává funkci starostky obce Jana Křemenová Dis.

V roce 2006 a 2010 byla před volbami do obecních zastupitelstev ze strany stávajícího zastupitelstva obce uspořádána anonymní anketa, v níž se mohli obyvatelé obce vyjádřit, kteří občané by měli být v těchto volbách uvedeni na kandidátních listinách. Po vyhodnocení této ankety byli ze strany stávajícího zastupitelstva osloveni ti občané,

kteří nebyli členy zastupitelstva a dle názoru obyvatel obce by měli kandidovat, ale ve většině případů takto nominovaní občané tuto možnost odmítli.

Jednou z možností, jak vyřešit dlouhodobě přetrvávající vztahové a názorové neshody, by bylo osamostatnění místní části Chabrovice od obce Skopytce. Toto ale nelze realizovat ze zákonných důvodů uvedených v § 21 zákona č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (Rozhovor č. 3).

5 Volby do zastupitelstva obce 2014

5.1 Kandidátní listiny

Sestavení kandidátky v malé obci, jako je obec Skopytce a místní část Chabrovice, je někdy komplikované, neboť zde svoji činnosti nevyvíjí žádná politická strana ani žádné politické hnutí. Většinou zde kandidují pouze nezávislí kandidáti. Tento způsob kandidatury lze do jisté míry považovat za spravedlivý, poněvadž občané si mohou vybrat konkrétní osobu, která by je dle jejich názoru měla v obecním zastupitelstvu reprezentovat. Nevýhodou takovéto kandidatury je, že v případě rezignace zastupitele na jeho mandát v průběhu volebního období není možné zastupitelstvo obce doplnit o nového člena. Petice, se stanoveným počtem podpisů, podporující kandidaturu nezávislého kandidáta, je pouhou formalitou, neboť většina občanů v místních částech obce podporuje své kandidáty.

Pokud je kandidátka sestavována politickou stranou, politickým hnutím nebo sdružením nezávislých kandidátů, jsou na této kandidátce jednotliví kandidáti uvedeni od čísla 1. Pravděpodobnost zvolení kandidátů uvedených na posledních místech je velmi malá i přes tu skutečnost, že při vlastních volbách dostanou vyšší počet hlasů, než kandidáti s nižšími čísly. Výhodou tohoto způsobu je, že v případě rezignace zastupitele na jeho mandát v průběhu volebního období je možné zastupitelstvo obce doplnit o nového člena, který skončil při vlastních volbách na prvním nepostupovém místě. U tak malé obce jako jsou Skopytce s místní částí Chabrovice, je po zkušenostech z minulých let problematické dohodnout se na pořadí jednotlivých kandidátů na kandidátce. Většinou každý chce být na prvním či druhém místě, ale nikdo nechce být na předposledním nebo posledním.

Před vlastním sestavováním kandidátních listin je potřebné znát počet členů zastupitelstva obce. Obec Skopytce má historicky dán počet devíti zastupitelských mandátů. Zastupitelstvo obce v dostatečném časovém předstihu projednalo pro budoucí volební období počet zastupitelských míst a jednoznačně se shodlo ponechat počet zastupitelů ve volební období 2014 - 2018 ve stávajícím počtu, tedy 9 zastupitelů. Na jednání stávajícího zastupitelstva starosta a místostarosta obce sdělili, že již dále nebudou kandidovat do nového zastupitelstva obce. Tento úmysl nekandidovat do zastupitelstva

obce dali na vědomí i další členové stávajícího zastupitelstva obce Skopytce, vyjma jednoho zastupitele, který sdělil, že do zastupitelstva obce kandidovat bude. Jedním z faktorů, proč se většina stávajících zastupitelů rozhodla nekandidovat v dalším volebním období, byly přetrvávající spory a neshody právě s tímto zastupitelem. Dále bylo na zastupitelstvu zcela jednoznačně sděleno, že pokud chce někdo do obecního zastupitelstva kandidovat jako nezávislý kandidát nebo za politickou stranu či hnutí, je to jeho svobodné rozhodnutí a on sám si veškeré náležitosti spojené s podáním kandidátky musí vyřídit sám. Vzhledem k těmto skutečnostem a zejména k tomu, že bylo jednoznačně deklarováno to, že již většina stávajících zastupitelů nebude kandidovat v těchto volbách v roce 2014, předešlo se možným intrikám či jakékoliv negativní předvolební propagaci. Lze říci, že žádná předvolební kampaň nebo propagace jednotlivců se před těmito volbami ani neuskutečnila.

Povinnost nezávislých kandidátů, politických stran či politických hnutí je dána zákonem č. 491/2000 Sb. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Den před odevzdáním kandidátních listin byl telefonicky z Odboru vnitřních věcí Městského úřadu Tábor dotazován starosta obce, zda se v obci Skopytce budou konat volby do zastupitelstva obce. Tento pracovník starostovi obce sdělil, že byly pro volby 2014 do zastupitelstva obce Skopytce odevzdány pouze 4 kandidátní listiny nezávislých kandidátů. Žádná kandidátní listina politické strany ani politického hnutí odevzdána nebyla. Pokud nedojde k odevzdání dalších kandidátních listin nezávislých kandidátů, politické strany nebo politického hnutí, nebudou se moci volby do zastupitelstva obce v roce 2014 konat. Stávající starosta na základě této informace svolal poradu s místostarostou obce a některými členy zastupitelstva s cílem vyřešit tento problém.

Jednou z variant bylo, že by se volby do obecního zastupitelstva obce vzhledem k nedostatečnému počtu čtyř kandidujících osob vůbec nekonaly. V souvislosti s touto možností byly zvažovány její možné důsledky, konkrétněji řečeno, posuzovaly se veškeré argumenty pro i proti této variantě. Pokud by se přistoupilo k této variantě, znamenalo by to, že by byla do dalších voleb obec dočasně spravována správcem jmenovaným státem. Toto by mělo vliv na chod obce, zejména by nebylo možno podávat žádosti o dotace či granty. Obec by se přestala rozvíjet a byl by zajištěn pouze její nejnútnejší chod. Rovněž

by tato skutečnost měla pravděpodobně vliv na veřejné mínění hlavně starších občanů, kteří by se jen těžko orientovali ve skutečnosti, že se v této obci volby nekonají.

Jako druhá varianta bylo zvažováno zajištění dalších 5 zbývajících kandidátů, kteří by byli ochotni do zastupitelstva obce kandidovat. Po zvážení veškerých kladů i negativ této varianty, zejména toho, že bude nutné potencionální kandidáty oslovit a pokusit se je přemluvit ke kandidatuře, byla tato varianta, i kvůli dalšímu fungování obce, vyhodnocena jako optimální. V této souvislosti bylo ale nutné počítat s rizikem, že někteří takto oslovení občané, kteří s kandidaturou budou souhlasit, v konečném důsledku budou jako zastupitelé pouze do počtu a nebude od nich možno očekávat žádný aktivní přístup při práci v zastupitelstvu obce či jeho orgánech.

Starosta s místostarostou obce ještě téhož dne postupně navštívili možné potenciální kandidáty v části obce Chabrovice. Při návštěvě jednotlivých osob byli tito možní kandidáti informováni o práci zastupitele a byly jim zodpovězeny jejich případné dotazy k výkonu funkce zastupitele obce a důvody, proč již většina současných zastupitelů odmítla dále kandidovat v těchto volbách do obecního zastupitelstva. Díky tomuto kroku se podařilo získat potřebný počet, tedy pět kandidátů. Všechny tyto osoby se rozhodli kandidovat jako nezávislí kandidáti. S novými kandidáty byly vyplněny veškeré potřebné tiskopisy. Vlastní kandidátky byly poslední den doručeny na místně příslušný Městský úřad Tábor, kde byli následně po kontrole tito kandidáti zaregistrováni. Do devítičlenného zastupitelstva obce Skopytce při volbách do obecních zastupitelstev 10. 10. – 11. 10. 2014 bylo nakonec v řádném termínu podáno celkem 9 kandidátních listin nezávislých kandidátů. Volby do obecního zastupitelstva Skopytce se tedy uskutečnily (Rozhovor č. 2).

V rámci voleb do zastupitelstva obce Skopytce byly na jednání zastupitelstva obce schváleny dva volební okrsky a s tím související dvě volební komise. Volební okrsek č. 1 v místní části Skopytce byl umístěn v budově Obecního úřadu Skopytce. Volební okrsek č. 2 v místní části Chabrovice byl umístěn v kulturním domě společnosti JASANKA s.r.o. Chabrovice.

Vlastní sestavování kandidátních listin v obci není vázáno na politické prostředí z vyšších politických úrovní. Je však ovlivněno několika faktory. Jako první faktor je možné uvést nezájem o věci veřejné. Někteří občané jednotlivých místních částí obce se postupem času izolovali od jakéhokoli veřejného dění. Přestali se účastnit veškerého aktivního života

v obci, tím je myšlena účast na různých společenských, kulturních a sportovních akcích. Rovněž se jejich nechuť k dění v obci promítla na jejich účasti při veškerých volbách, kdy přestali využívat svého volebního práva. Tato skupina se zajímá pouze o své soukromé zájmy.

Významný dopad má i skutečnost, že zde stále existuje přetrvávající rivalita mezi místními částmi. Ač by se v dnešní době zdála již jako neaktuální, své kořeny má v minulosti. Tyto spory jsou spojeny zejména se stavbou kulturního domu, kdy ve Skopytcích kulturní dům zůstal, kdežto v Chabrovicích byl na konci 70. letech minulého století bývalým MNV Skopytce prodán zemědělskému družstvu. Vliv na to má i skutečnost, že se někteří současní i minulé zastupitelé snažili prosazovat realizaci projektů zásadně v té místní části obce, ve které mají trvalé bydliště, bez ohledu na jejich potřebu a efektivitu (Rozhovor č. 4).

Dalším faktorem je rivalita mezi občany samotnými. S tímto tématem jsou spojeny převážně dlouhodobé sousedské spory mezi rodinami, které se táhnou již mnoho let. Jelikož se jedná o malou obec s malým počtem obyvatel, kteří se mezi sebou velice dobře znají, má tato skutečnost vliv na rozhodování občanů při hlasování pro jednotlivé kandidáty do obecního zastupitelstva.

Všechny tyto výše popsané faktory se negativně projevují zejména v neochotě jednotlivých občanů aktivně vstupovat do veřejného života, kandidovat do zastupitelstva obce a dále případně jako zastupitel aktivně pracovat pro ostatní občany obce. Ke zlepšení situace by přispělo, kdyby mladí lidé zůstávali trvale bydlet v obci. Tím, že by zde žili, snažili by se pro sebe a pro své rodiny vytvářet co nejlepší podmínky ke svému životu. Důkazem tohoto mého názoru může být to, že v místní části obce Chabrovice v současné době velmi aktivně funguje skupina mladých obyvatel ve věku mezi 20 až 30 lety, kdy někteří mají založeny své rodiny a trvale zde bydlí. Tito mladí občané se velice aktivně zapojují do veřejného života po všech stránkách prostřednictvím Sboru dobrovolných hasičů Chabrovice. Otázkou je, zda bude možné podobné aktivity realizovat i v místní části Skopytce, kde žije také mladá generace, ale více se do veřejného života promítají některé z výše uvedených faktorů.

5.2 Volební účast

Ze statistických údajů vyplývá, že volební účast v obci Skopytce v porovnání s volební účastí v České republice je poměrně vysoká. Nejvyšší volební účast v obci byla v roce 1994, a to 90,98%, v rámci ČR byla 60,68%. Postupně má volební účast v obci sestupnou tendenci, ačkoliv se při žádných volbách ještě nedostala pod hranici 50% - na rozdíl od volební účasti v rámci celé České republiky. Vyjma roku 1994 byla v ČR volební účast pod 50%, konkrétně v roce 2014 byla volební účast 44,46%. Výrazný pokles volební účasti v obci je zaznamenán v roce 1998, kdy účast při volbách byla 65,63% a v roce 2014, kdy byla 72,06%. Hlavním důvodem této nižší volební účasti je to, že do zastupitelstva obce Skopytce kandidoval stejný počet kandidátů, kolik je zastupitelských mandátů. Při volbách v roce 2002, 2006 a 2010 je volební účast vždy vyšší než 80%. Z volebních seznamů uložených v archivu obce bylo zjištěno, že v obou místních částech jsou občané, kteří se od roku 1994 nezúčastnili žádných voleb.

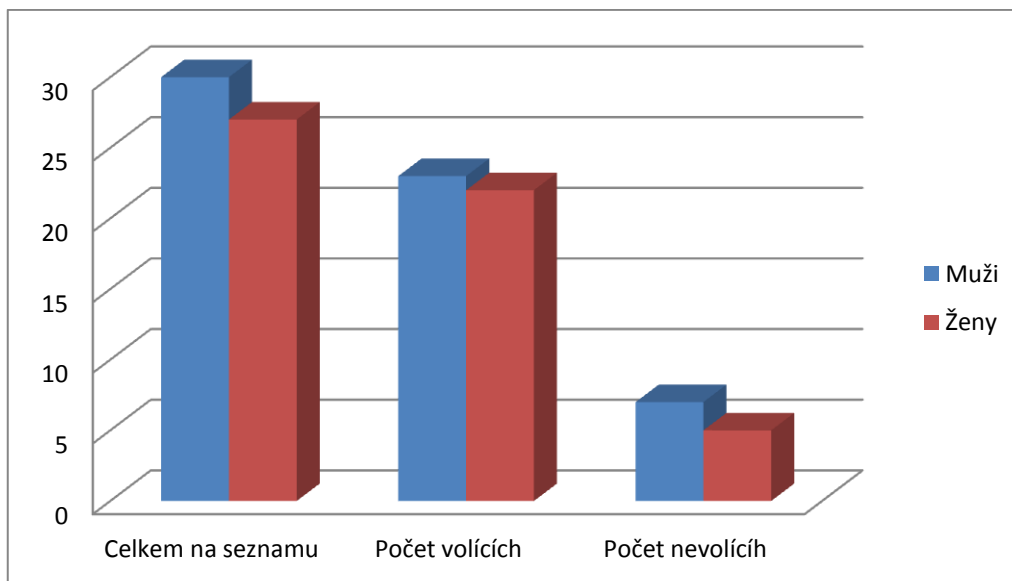
Tabulka 1 Územní přehled o volební účasti 2014 – okrsky

Okrsek	Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
1 Skopytce	79	53	67,09	53	305
2 Chabrovice	57	45	78,95	45	204

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (<http://volby.cz/>)

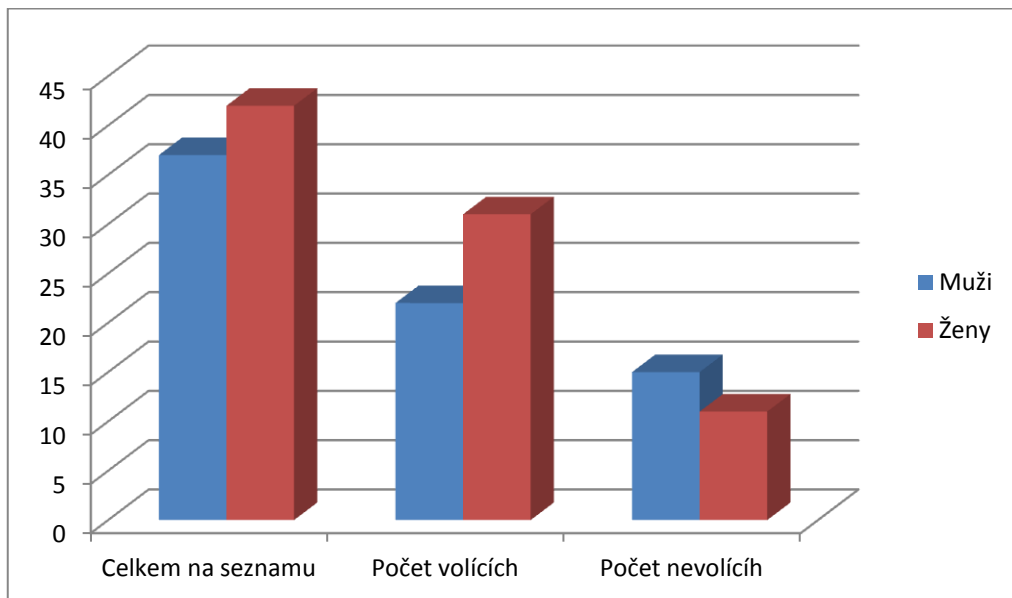
Celkový počet voličů v obou místních částech v roce 2014 činil 136. Bylo vydáno 98 obálek a stejný počet obálek byl odevzdán. Celkový počet hlasů byl 1224, platných hlasů odevzdáno 509, což je 41,6%. V místní části Chabrovice byla volební účast vyšší než v místní části Skopytce a to 11,86%. V části Chabrovice bylo odevzdáno 204 platných hlasů z celkového počtu 513, v části Skopytce bylo odevzdáno 305 z možných 711 hlasů. Z tohoto přehledu je patrné, že ne všichni voliči přidělili svůj hlas všem kandidátům.

Graf 1 Volební účast v roce 2014 Chabrovice

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (<http://volby.cz/>)

Graf 2 Volební účast v roce 2014 Skopytce

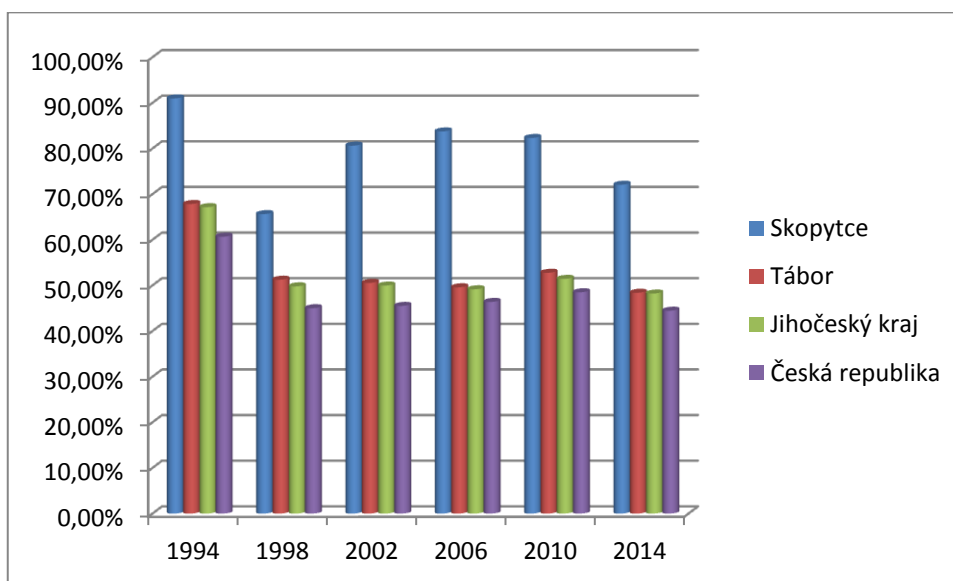
Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (<http://volby.cz/>)

Při porovnání volební účasti místní části Skopytce je patrné, že na seznamu voličů bylo zapsáno více žen než mužů, v místní části Chabrovice je naopak na seznamu voličů

zapsáno více mužů než žen. Tato skutečnost se také odrazila při volební účasti, kdy v části Skopytce využilo svého volební práva více žen a v části Chabrovice více mužů.

V grafu č. 3 je porovnávána volební účast ve Skopytcích s okresem Tábor, s Jihočeským krajem a s celou ČR od roku 1994 do roku 2014.

Graf 3 Volební účast ve volbách do zastupitelstva obce

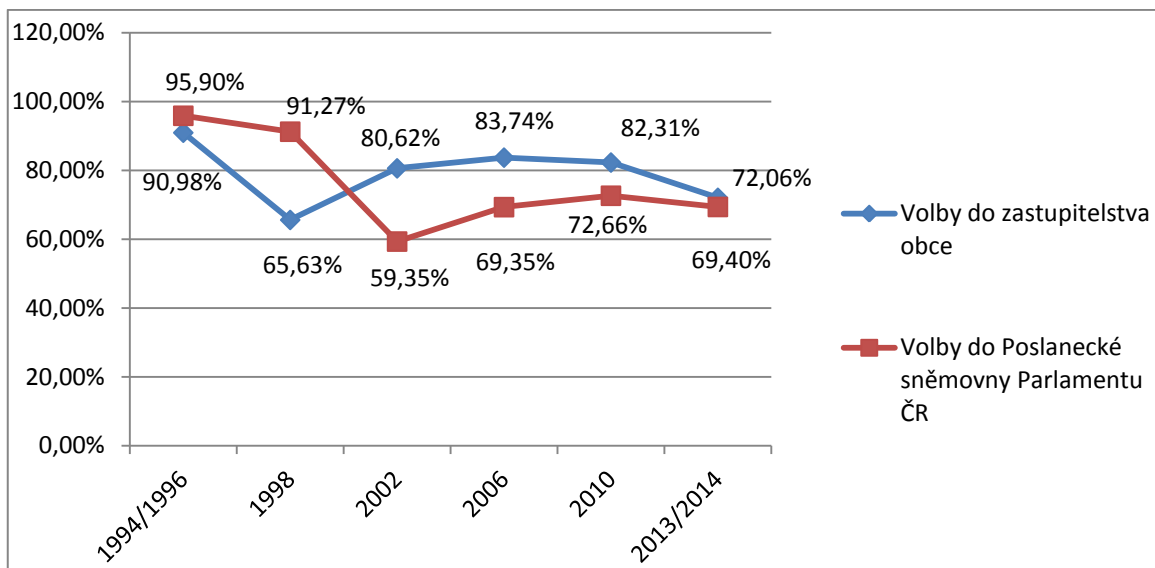

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (<http://volby.cz/>)

Z přehledu volební účasti ve volbách do zastupitelstva obce Skopytce je zřejmé, že volební účast v obci je ze statistického hlediska výrazně vyšší než na okresní, krajské a celostátní úrovni. V roce 1994 byla volební účast vůbec nejvyšší a to 90,98 %. V letech 2002, 2006 a 2010 se volební účast pohybuje okolo 80 %, nejnižší volební účast je v roce 1998 a to 65,63 %, poté až roku 2014 a to 72,06 %, kdy do zastupitelstva obce kandidoval stejný počet kandidátů, jako je zastupitelských mandátů.

V dalším grafu č. 4 je provedeno srovnání volební účasti ve volbách do zastupitelstva obce Skopytce s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Graf 4 Srovnání volební účasti v komunálních volbách s volbami do PSP ČR v obci Skopytce

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (<http://volby.cz/>)

Z grafického porovnání je jasně patrná nejvyšší účast při těchto volbách 95,09 % v roce 1996, dále v roce 1998 byla účast 91,27 %. Nejnižší účast byla v roce 2002 a to 59,35 %. V ostatních letech se volební účast pohybuje okolo 70 %. Z tohoto srovnání vyplývá, že první volby konané počátkem devadesátých let minulého století, jak do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, tak do zastupitelstva obce, se vyznačují poměrně vysokou volební účastí, která následně zaznamenává pokles. Poté se mírně zvyšuje a v roce 2014 se pohybuje při srovnání těchto voleb okolo 70 %.

5.3 Výsledky voleb

Výsledky voleb do zastupitelstva obce Skopytce konaných dne 10. 10. - 11. 10. 2014 byly předem známy. V těchto volbách, kdy kandidoval stejný počet kandidátů jako je zastupitelských mandátů, šlo pouze o to, kolik každý z kandidátů obdrží hlasů od občanů. Z tohoto hlediska lze pohlížet na tyto volby pouze jako na formální. Dochází k zániku pluralitní politické scény.

Tabulka 2 Kandidátní listina v roce 2014

Číslo	Jméno a příjmení kandidáta	Počet hlasů
1.	Jana Křemenová Dis., NK	72
2.	Petr Kopecký, NK	42
3.	Ing. Hana Koželuhová, NK	76
4.	Václav Skořepa ml., NK	57
5.	Jana Píchová, NK	46
6.	Pavel Fiala, NK	50
7.	Bohuslav Bican, NK	56
8.	Václav Skořepa st., NK	56
9.	Václav Míka, NK	54

Ze shora uvedené tabulky vyplývá, že do devítičlenného zastupitelstva obce Skopytce kandidovalo devět nezávislých kandidátů. Z tohoto počtu bylo 6 kandidátů z místní části Chabrovice a 3 kandidáti z místní části Skopytce. Starostou a místostarostou se staly ženy z části Chabrovice, které získaly nejvyšší počet hlasů.

5.3.1 Srovnání voleb v roce 2010 a v roce 2014

Pro názornost počtu kandidátů a volební účasti bylo provedeno srovnání s volbami do zastupitelstva obce Skopytce konaných dne 15. 10. - 16. 10. 2010

Tabulka 3 Kandidátní listina v roce 2010

Pořadí	Jméno a příjmení kandidáta	Počet hlasů
1.	Jiří Janovský, NK	87
2.	Ing. Josef Tíkal, NK	85
3.	Jan Křemen, NK	74
4.	Ing. Pavel Březina, NK	73
5.	Roman Pokorný, NK	69
6.	Jiří Makovec, NK	65
7.	Václava Příplatová, NK	60
8.	Josef Kabeš, NK	50
9.	Václav Skořepa ml., NK	49
10.	Václav Skořepa st., NK	46
11.	Josef Pícha, NK	45
12.	Pavel Fiala, NK	39
13.	Ivana Kabešová, NK	37
14.	Jana Píchová, NK	34

Pro srovnání jsou uvedeny výsledky voleb do zastupitelstva obce Skopytce v roce 2010. Do devítičlenného zastupitelstva obce kandidovalo celkem 14 nezávislých kandidátů, žádná politická strana. Z místní části Chabrovice kandidovalo celkem 6 kandidátů a z místní části Skopytce celkem 8 kandidátů. Z místní části Chabrovice bylo zvoleno 5 zastupitelů, z místní části Skopytce byli zvoleni 4 zastupitelé. Z tohoto volebního výsledku je patrné, že i občané z početnější místní části Skopytce dali svůj hlas kandidátům z místní části Chabrovice.

Tabulka 4 Územní přehled o volební účasti 2010 - okrsky

Okrsek	Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
1	78	64	82,05	64	489
2	52	43	82,69	43	324

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (<http://volby.cz/>)

Celkový počet voličů v obou místních částech činil 130. Bylo vydáno 107 obálek a stejný počet obálek byl odevzdán. Platných hlasů bylo odevzdáno 813 z celkového možného počtu 1170 hlasů, což je 69,5%. Ze srovnání volební účasti v roce 2010 a 2014 jednoznačně vyplývá, že pokud je na volebních listinách více kandidátů, je volební účast minimálně o 10% vyšší a počet odevzdaných platných hlasů je podstatně vyšší, a to o 27,9%, než když se počet kandidátů uvedených na kandidátních listinách rovná počtu zastupitelských mandátů.

Z uvedeného přehledu vyplývá, po srovnání všech kritérií, že zastupitelstvo obce Skopytce schválilo na svém zasedání do budoucího období zastupitelstvo v počtu 9. Bylo podáno celkem 9 kandidátních listin nezávislých kandidátů. Na základě této skutečnosti lze uvést zcela jednoznačný závěr, že všichni, kteří kandidovali do zastupitelstva obce, byli v těchto volbách zvoleni. Při srovnání počtu obdržených hlasů jednotlivých kandidátů při volbách do zastupitelstva obce v roce 2010, kdy kandidovalo celkem 14 kandidátů, bylo zvoleno 9 a 5 kandidátů s nejnižším počtem hlasů do zastupitelstva obce Skopytce nebylo zvoleno. Pokud tito neúspěšní kandidáti opět kandidovali při volbách do zastupitelstva obce Skopytce v roce 2014, byli zvoleni, a to i vzhledem k tomu, že 8 členů stávajícího zastupitelstva z důvodů, který byly uvedeny dříve, dále nekandidovalo. Na základě této skutečnosti byla volební účast při volbách v roce 2010 v obou místních částech vyšší, než v roce 2014. Je tedy otázkou, pokud by všichni dosavadní členové zastupitelstva obce Skopytce kandidovali i při volbách do obecního zastupitelstva v roce 2014, jaká by byla

úspěšnost získání dostatečného počtu hlasů dříve neúspěšných kandidátů. Dále lze uvést, že při volbách v roce 2010 bylo zvoleno 5 kandidátů z místní části Chabrovice, i když je zde nižší voličská základna než v části Skopytce, kde kandidáti získali pouze 4 zastupitelské mandáty. Z tohoto volebního výsledku je patrné, že si občané vybrali ty své zástupce, bez ohledu na jejich příslušnost k místní části, od kterých očekávají, že budou přínosem pro další rozvoj obce.

Tabulka 5 Počet kandidátů a jejich struktura

Rok voleb	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Celkem kandidátů	18	9	12	11	14	9
Kandidovali poprvé	18	2	6	5	4	3
Zvoleni poprvé	9	5	4	4	3	4
Kandidovali v některých předchozích volbách	2014					
	2010					4
	2006				7	1
	2002			6	7	3
	1998		5	2	4	1
	1994	7	5	2	4	3

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ (<http://volby.cz/>)

Tato tabulka zobrazuje strukturu zastupitelů z hlediska kontinuity jejich působení v zastupitelstvu obce. Z analýzy této tabulky vyplývá, že za sledované období 1994 – 2014 kandidovalo celkem 73 občanů obce, což je přibližně 48% z celkového počtu obyvatel. Během všech volebních období (1994 – 2014), se v zastupitelstvu obce vystříдалo 29 občanů. Což představuje přibližně 19% občanů obce. Z části Chabrovice bylo členem zastupitelstva celkem 14 občanů a z části Skopytce celkem 15 občanů. Pokud bychom vzali jako srovnávací kritérium celkový počet obyvatel, tak v části Skopytce trvale žije 60% a v části Chabrovice 40%. Rozdíl mezi získanými mandáty v obecním zastupitelstvu za sledované období je jeden ve prospěch části Skopytce.

6 Demokratický proces a samospráva v obci

Jak je již patrné z dříve uvedených skutečností, došlo, mimo jednoho zastupitele, k obměně celého zastupitelstva. Na objektivnější srovnání je od voleb do obecních zastupitelstev v roce 2014 ještě poměrně krátká doba. V předchozích letech došlo v obou místních částech k realizaci mnoha projektů, které mají vliv na současný vzhled obce a s tím související spokojenost občanů. Jednotlivé projekty byly realizovány postupně, kdy se z části dařilo využívat v rámci financování různé dotace a granty. Jedná se například o revitalizaci zeleně na návsi obcí spojené s výstavbou odpočinkového zázemí, rekonstrukci chodníků v obci, opravy kapliček v obou místních částech, kompletní rekonstrukci vodovodních řádů, výstavbu víceúčelového sportovního hřiště a mnoho dalších projektů. Ve volebním období 2010-2014 došlo k obměně tří zastupitelských mandátů. Po určité době se začala projevovat snaha jednoho z nově zvolených zastupitelů prosazovat svoje zájmy nad prioritami většiny zastupitelstva, tedy i občanů. Když se mu toto nedařilo, byl neustále v opozici, odmítal plnit úkoly a usnesení zastupitelstva. Na ustavujícím zasedání nově zvoleného zastupitelstva byla volba starosty pouze o tom, kdo chce tuto funkci vykonávat. Z počátku tuto funkci nikdo vykonávat nechtěl, následně se k výkonu této funkce rozhodla současná starostka, která byla jednohlasně zvolena. O funkci místostarosty obce byl podstatně větší zájem. Nově zvolená starostka učinila zastupitelstvu návrh na obsazení této funkce. S tímto návrhem nesouhlasili zastupitelé z místní části Skopytce a učinili vlastní návrh na obsazení této funkce. Zastupitelstvem obce byl následně pěti hlasy odhlasován kandidát navržený starostkou obce, proti byly 4 hlasy. Nově vzniklé zastupitelstvo má vzhledem k personálnímu obsazení a velmi časté názorové roztržiténosti někdy ztíženu svoji práci na rozdíl od předchozích zastupitelstev, kde často panovala názorová jednotnost. Částečně se do práce nově zvoleného zastupitelstva také projevuje nezkušenost některých zastupitelů při výkonu svého mandátu. Jako příklad bych uvedla, že současné zastupitelstvo řeší od svého zvolení problematiku úpravny pitné vody v obou částech obce, kdy k tomuto byly svolány v krátké době počátkem roku 2015 celkem 3 veřejné schůze. Na těchto schůzích, i přes malou účast občanů, byl sice přijat návrh realizace tohoto projektu, ale do současné doby zatím nebyl uskutečněn. Je sice v řešení, nicméně různé obstrukce části zastupitelů tuto realizaci oddalují. V další činnosti zastupitelstvo navazuje na předchozí práci minulého

zastupitelstva, jako například vítání občánků, blahopřání občanům k významným životním jubileím, setkání občanů atd. Hlavním cílem zastupitelstva je v první řadě dokončení úpravny vody, propojení vodovodních řádů mezi oběma místními částmi, vybudování nové kanalizace a vykoupení pozemků od občanů, které budou sloužit k nové zástavbě (Rozhovor č. 1, 2).

Aplikujeme-li na zvolenou obec teorii lokálních modelů demokracie, lze obec přiřadit částečně k modelu B Apoliticko-demarchistickému, ale i ke Konsenzuálnímu modelu C. Obec se pohybuje na úrovni těchto dvou modelů. Toto lze odvodit z toho, že v roce 2010, ale i v předchozích volbách kandidovalo jak za sdružení nezávislých kandidátů, tak i za nezávislé kandidáty více kandidátů než bylo členů zastupitelstva. Pouze ve dvou případech kandidovalo do devítičlenného zastupitelstva obce Skopytce devět kandidátů, a to v roce 1998 na kandidátce Sdružení nezávislých kandidátů Skopytce a v roce 2014, kdy kandidovalo pouze devět nezávislých kandidátů. Z tohoto tedy vyplývá, že občané obce chtějí svoji samostatnost, většina občanů se ale nijak při sestavování kandidátních listin neangažuje. Více či méně jsou spokojeni s činností obecního zastupitelstva. Jednání obecního zastupitelstva se občané prakticky nezúčastňují, výjimkou jsou většinou veřejné schůze, kam dochází omezená část občanů a dále ty případy, kdy se projednávají témata, která se úzce dotýkají konkrétních občanů. Vlastní politická diskuze se následně přenáší na jiná místa, převážně do místního pohostinství, ale bez následného efektu a jakéhokoliv přínosu pro vlastní činnost obecního zastupitelstva a dění v obci.

7 Závěr

Cílem této práce bylo poukázat na problémy s obecními volbami a formováním místní samosprávy na konkrétní obci. Dle dostupné literatury se obec Skopytce řadí se svým počtem 151 obyvatel mezi nejmenší obce. Z pohledu politické angažovanosti obyvatel lze říci, že po roce 1989, kdy byla ukončena činnost KSČ, do politického procesu v obci vstupuje, a to nepravdělně, pouze KDU-ČSL. Tato strana ale v obci žádným výrazným způsobem vlastní politické dění nijak dále neovlivňuje. Kandidátní listiny byly většinou vytvářeny sdružením nezávislých kandidátů, ve dvou případech KDU-ČSL. Při volbách v roce 2010 a 2014 již kandidovali pouze nezávislí kandidáti. Navržení a následně zvolení kandidáti jsou bez politické příslušnosti, i když někteří kandidovali na kandidátce KDU-ČSL, takže se v následném rozhodovacím procesu nijak neodráží stranickost těchto kandidátů.

Tato práce se zabývala jako jedním z dílčích cílů srovnáním voleb právě v roce 2010 a 2014. Z tohoto srovnání je patrné, jaká byla volební účast při jednotlivých volbách, kdy v roce 2010 kandidovalo do devítičlenného členného zastupitelstva celkem 14 nezávislých kandidátů a v roce 2014 pouze 9 nezávislých kandidátů. Pro srovnání z delšího časového hlediska byly uvedeny statistické údaje voleb od roku 1994. Bylo zjištěno, že nejvyšší volební účast byla v obci Skopytce při volbách do zastupitelstva obce v roce 1994, poté byl zaznamenán výrazný pokles účasti voličů v následných volbách v roce 1998. Tento pokles byl zaznamenán rovněž v roce 2014. Hlavní příčinou sníženého zájmu občanů o účast v těchto volbách byl stejný počet kandidátů, jako je i zastupitelských mandátů. Rovněž při srovnávaných volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 1996 a 1998 byla zaznamenána nejvyšší volební účast přes 90 %. Tato volební účast v následných volbách zaznamenala prudký pokles v roce 2002 na 59,35 %. V následujících volbách se tato volební účast ustálila okolo 70 %.

Rovněž také otázka povolebního uzavírání koalic v takto malé obci je prakticky bezpředmětná, vzhledem k neúčasti politických stran. Charakteru koaličního jednání by se mohla blížit skutečnost snahy zastupitelů prosazovat zájmy dané místní částí, ze které byli zvoleni. Na funkci starosty je v této obci většinou vždy pouze jeden kandidát, který má zájem tuto činnost vykonávat, neboť většina zvolených zastupitelů odmítá

přijmout odpovědnost spojenou s výkonem této funkce. Zásadní faktor ovlivňující funkci starosty je zejména skutečnost charakteru neuvolněné funkce, která je vykonávána až po pracovní době, tedy ve volném čase. Větší zájem je pak o zastávání funkce místostarosty obce, o kterou usilují většinou dva kandidáti.

Z výše uvedeného je tedy patrné, že do volebního procesu a následného formování místní samosprávy v obci Skopytce vstupují kandidáti bez jakéhokoliv volebního programu či účasti v předvolebním boji. I přes přetrvávající problematické mezilidské vztahy mezi oběma místními částmi obce Skopytce není možné osamostatnění jednotlivých místních částí, neboť toto nespĺňuje zákonné podmínky uvedené v § 21 zákona č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích.

Po shrnutí veškerých faktů, které ovlivňují obecní volby a formování orgánů místní samosprávy, v tomto konkrétním případě v obci Skopytce, lze dojít k závěru, že pokud nedojde ke zlepšení vztahů a názorovému sjednocení občanů obou místních částí obce, bude neustále přetrvávat trend udržitelnosti samostatnosti obce, ale bez výraznější politické angažovanosti občanů, respektive politických stran.

8 Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

BALÍK, Stanislav. (2009) *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

BERNARD, Josef, KOSTELECKÝ, Tomáš, ILLNER, Michal, VOBECKÁ, Jana. (2011) *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 235 s. ISBN 978-80-7419-069-8.

ČMEJREK, Jaroslav a kol. (2009) *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. 1. vyd. Praha: Grada, 133 s. ISBN 978-80-87168-10-3.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. (2010) *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 1.vyd. Praha: Grada, 2010. 223 s. ISBN 978-802-4730-615.

ČMEJREK, Jaroslav. (2008) *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.

CHYTILEK, Roman, ŠEDO, Jakub, (EDS.). (2004) *Volební systémy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, 237 s. ISBN 80-210-3548-X

KOUDELKA, Zdeněk. (2008) *Právní předpisy samosprávy*. 2. Vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2008, 346 s. ISBN 978-80-7201-690-7

KREJČÍ, Oskar. (2006) *Nová kniha o volbách*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 481 s. ISBN 80-86946-01-0

RYŠAVÝ, Dan, ŠARADÍN, Pavel. (2011) *Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektive*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 191 s. ISBN 978-80-7419-042-1.

VODIČKA, Karel, CABADA, Ladislav. (2003) *Politický systém České republiky*. 1.vyd. Praha: Portal, s.r.o., 351 s. ISBN 80-7178-718-4

Internetové zdroje

ČSÚ (2015) *Výsledky voleb* [Online]. [cit. 2016-01-07]. Dostupné z: <http://www.volby.cz>

ČSÚ (2015) *Malý lexikon obcí České republiky – 2015* [Online]. [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2015>

ČSÚ (2015) *Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2015* [Online]. [cit. 2015-10-18]. <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112015>

WANET s.r.o., Skopytce, Historie obce, (2015) *Místopisný průvodce po České republice* [Online] [cit. 2015-12-05]. Dostupné z: http://www.mistopisy.cz/historie_skopytce_7745.html

Hankovec, Martin, Obecní kroniky Skopytce, (2011) *Digitální archiv: Státní oblastní archiv v Třeboni* [Online]. [cit. 2015-12-05]. Dostupné z: <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?id=305598&lang=cs>

Národní akademie regionálního managementu, o.s., (2011), Samospráva, *Portál na podporu rozvoje obcí ČR*, [Online]. [cit. 2015-10-05]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>

Mapy (2015) *Skopytce*, [Online]. [cit. 2015-12-07]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?planovanitrasy&x=14.7826604&y=49.3337906&z=15&rc=95CTEx8gkn&rs=&rs=ward&ri=&ri=3422&mrp=&mrp=%7B%22c%22%3A1%2C%22tt%22%3A1%7D&rt=&rt=>

Právní normy

Česká republika. Ústava České republiky. In Sbirka zákonů, Česká republika. 1992, roč. 1993, částka 1, ústavní zákon č. 1, s. 2-16. [Online]. [cit. 2016-01-09]. Dostupné z: [www:<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22427>](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22427).

Česká republika. Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení), v platném znění. [Online]. [cit. 2015-10-19]. Dostupné z: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)

Česká republika. Zákon č. 491/2001 Sb., ze dne 6. prosince 2001 o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. [Online]. [cit. 2016-01-09] Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-491>

Rozhovory

Rozhovor č. 1 se starostkou obce ve volebním období 2014-2018 proveden 5. 1. 2016

Rozhovor č. 2 s starostou obce ve volebním období 2006-2014 proveden 11. 12. 2015

Rozhovor č. 3 se současným zastupitelem obce proveden 1. 2. 2016

Rozhovor č. 4 s obyvatelem obce proveden 20. 1. 2016

Další zdroje

Osobní účast ve volební komisi komunálních voleb v roce 2010 a 2014 ve Skopytcích- sběr dat.

9 Seznam použitých zkratek

ČSU	Český statistický úřad
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
KSČ	Komunistická strana Čech
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
MNV	Místní národní výbor
OÚ	Obecní úřad
PSP ČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

10 Přílohy

Příloha č. 1 Hlasovací lístek v roce 2014

HLASOVACÍ LÍSTEK

Pro volby do zastupitelstva obce ve dnech 10. a 11. října 2014

Obec Skopytce
Do zastupitelstva obce se volí 9 členů

<p>Jana Křemenová, DiS., nezávislý kandidát vylosované číslo: 1</p> <p>1. Jana Křemenová, DiS., 33 let, mateřská dovolená Chabrovce, bez politické příslušnosti</p> ☐	<p>Petr Kopecký, nezávislý kandidát vylosované číslo: 2</p> <p>1. Petr Kopecký, 21 let, student Chabrovce, bez politické příslušnosti</p> ☐	<p>Ing. Hana Koželuhová, nezávislý kandidát vylosované číslo: 3</p> <p>1. Ing. Hana Koželuhová, 37 let, asistentka ředitele Chabrovce, bez politické příslušnosti</p> ☐	<p>Václav Skořepa ml., nezávislý kandidát vylosované číslo: 4</p> <p>1. Václav Skořepa ml., 39 let, technik Skopytce, bez politické příslušnosti</p> ☐
<p>Jana Pichová, nezávislý kandidát vylosované číslo: 5</p> <p>1. Jana Pichová, 47 let, ošetrovatelka skotu Skopytce, bez politické příslušnosti</p> ☐	<p>Pavel Fiala, nezávislý kandidát vylosované číslo: 6</p> <p>1. Pavel Fiala, 52 let, invalidní důchodce Chabrovce, bez politické příslušnosti</p> ☐	<p>Bohuslav Bican, nezávislý kandidát vylosované číslo: 7</p> <p>1. Bohuslav Bican, 26 let, řidič Chabrovce, bez politické příslušnosti</p> ☐	<p>Václav Skořepa st., nezávislý kandidát vylosované číslo: 8</p> <p>1. Václav Skořepa st., 61 let, zemědělec Skopytce, bez politické příslušnosti</p> ☐
<p>Václav Míka, nezávislý kandidát vylosované číslo: 9</p> <p>1. Václav Míka, 55 let, soukromý zemědělec Chabrovce, bez politické příslušnosti</p> ☐			

